

Planeringsstrategi

2024-2027

KS.2022.979

Planeringsstrategi

2024-2027

Planeringsstrategin är framtagen av Kontoret för samhällsutveckling på uppdrag av Kommunfullmäktige.

Antagande 2023-06-17

Åre kommun

Tillsammans skapar vi en hållbar framtid för alla i storslagen fjällmiljö

Innehåll

Bakgrund

Syfte	8
Innehåll	8
Konsekvenser	8
Länsstyrelsens underlag	9
Gällande planer	9
Tidsram	10

Lagstiftning

Plan och bygglagen	12
Miljöbalken	12
Bostadsförsörjningsansvar	13
Dricksvattendirektivet	13
Lagen om allmänna vattentjänster	13
Artskyddsförordningen	14
Brottsförebyggande arbete	14

Mål och strategier

Regionala utvecklingsstrategin	16
Vattenplan för Storsjön	16

Transportinfrastruktur	16
Elförsörjning	16
Berg-, grus- och torvtäkter	17
Avfall	17
Klimat	17
Miljömål	17
Dagvatten	18
Naturvärden	18
Kris och beredskap	18
Jordbruksmark	19
Brottsförebyggande och trygghet	19
Gestaltad livsmiljö	19

Planers aktualitet

Riksintresse Kommunikationer	22
Riksintresse Kulturmiljövård	22
Riksintresse Friluftsliv	23
Hälsa och säkerhet	23
FÖP Åre samhälle	23

Kommunala behov

Riksintresse rennäring och samebyar	26
Natura2000	26

Skol- och förskoleutvecklingsplan	26
Gång- och cykelstrategi	27

Kommunala strategier och planer

Vision 2050	30
Hållbarhetsstrategi	30
Strategi för vård och omsorg 65+	30
Folkhälsostrategi	30
Riktlinjer för förvärv, innehav och försäljning av kommunal mark	31
Kultur och fritidsplan	31
Tillväxtstrategi	31
Parkeringsstrategi	31

Under framtagande

Befolkningsmål	34
FÖP Åredalen	34
FÖP Undersåker och Brattland	34
Handelsutredning	34
Strategisk lokalförsörjning	35

Sammanfattning

Sammanfattning	37
-----------------------	-----------

Bakgrund

I kapitlet beskrivs bakgrunden till Planeringsstrategin.

PBL 3 Kap 3 §

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

PBL 3 Kap 4 §

§ Kommunen ska i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. kan ha en väsentlig betydelse för sådana beslut som avses i 2 § andra stycket. Riksentressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken ska alltid redovisas.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att

1. riksentressen ska tillgodoses,
2. gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas

PBL 3 Kap 5 §

Av översiktsplanen ska även följande framgå

1. hur kommunen avser att tillgoda det långsiktiga behovet av bostäder,
2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,
5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och
6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Bakgrund

En översiktsplan är kommunens långsiktiga verktyg som visar viljeinriktningen för hur mark- och vattenanvändningen samt bebyggelsen ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är ett av kommunens viktigaste styrdokument. De frågor som behandlas i en översiktsplan är exempelvis vilka områden som ska bebyggas och hur de ska bebyggas, vilka områden som behöver särskilt skydd och hur de ska skyddas, vilka miljörisker det finns och hur detta ska beaktas. Till översiktsplanen kan fördjupade översiktsplaner tas fram som avser ett avgränsat geografiskt område eller tematiska tillägg som behandlar en specifik fråga till exempel vindbruk. Till översiktsplanen kan även olika strategier och inriktningsdokument tas fram exempelvis Parkeringsstrategi och Bostadsförsörjningsprogram.

Ett aktuellt Översiktsplanepaket är viktigt för att det ska ge stöd för efterföljande planering och beslut. Planerna måste vara aktuella för att fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Det är också viktigt att planerna är aktuella så att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, till exempel vid planering av ny infrastruktur som vägar eller elledningar på stam- eller regionnätet.

1 april 2020 ändrades vissa bestämmelser i 3 kap plan- och bygglagen, som avser översiktsplanering. Efter det ordinarie valet 11 september 2022 ska kravet på kommunen att anta en planeringsstrategi börja tillämpas. Kommunernas första planeringsstrategi ska ha antagits senast 11 september 2024. Planeringsstrategin ersätter aktualitetsprövningen. Planeringsstrategin ska fortsättningsvis tas fram under första halvan av perioden mellan två ordinarie val. Länsstyrelserna ska lämna ett underlag till kommunen inför framtagandet av planeringsstrategin någon gång under den andra halvan av tiden mellan två ordinarie val. Syftet med ändringen är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell.

Syfte

Syftet med planeringsstrategin är att se över gällande översiktsplan och kartlägga inom vilka områden det finns behov av att uppdatera översiktsplanen.

Innehåll

I planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till dels ändrade planeringsföresattnings- och förutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, dels kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Kommunen ska också bedöma

i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 2 Kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § PBL.

Konsekvenser

Kommunen är skyldig att ha en aktuell översiktsplan. Om kommunen inte antar en planeringsstrategi inom avsett tidsintervall anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell, det vill säga även inklusive eventuella ändringar för en viss del av kommunen och tillägg avseende ett visst allmänt intresse. Detta gäller första gången efter 11 september 2024.

Om kommunen varken antagit en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan, som har fått laga kraft, inom två år efter ett ordinarie val måste kommunen påbörja arbetet med att ta fram en ny översiktsplan.

Ifall kommunen inte har en aktuell översiktsplan försvåras handläggningen av bygglov, förhandsbesked och detaljplaner. Antar inte kommunen en planeringsstrategi senast 11 september 2024 behöver alla detaljplaneprocesser behandlas med utökat förfarande. Det vill säga att standardförfarande, samordnat förfarande och förenklat förfarande inte kan tillämpas

En översiktsplan eller relevanta delar av den måste även vara aktuell för att användas vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet inom utpekad LIS-område.

Länsstyrelsens underlag

Länsstyrelsen har i ett underlag till kommunen redovisat statliga och mellan-kommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget anger länsstyrelsen hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller. Innehållet i underlaget har förkortat beskrivits i efterföljande kapitel. Efter respektive punkt i dessa kapitel gör Åre kommun ett ställningstagande runt hur kommunen förhåller sig till informationen, samt hur frågorna planeras att hanteras vidare.

Gällande planer

Kommuntäckande översiktsplan

Åre kommuns gällande kommuntäckande översiktsplan antogs 2017 och innehåller sex stycken planeringsstrategier som beskriver i vilken riktning kommunen ska utvecklas; Planera med fokus på hållbar tillgänglighet, Skapa en attraktiv flerkärnighet, Se utvecklingsmöjligheterna i regionen, Stärka befintliga bygder, Bygga robust och Se landskapets potential.

FÖP Åre samhälle

FÖP Åre samhälle antogs 2005 och sträcker sig från Kallströmsväg i väst till Solbringen i öst. Syftet med denna fördjupning av översiktsplanen för Åre

PBL 3 Kap 23 §

Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi senast 24 månader efter ett ordinarie val. I strategin ska fullmäktige

1. ta ställning till dels ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, dels kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen, och

2. bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

En planeringsstrategi kan ändras fram till nästa ordinarie val.

Kraven i första stycket gäller dock inte om fullmäktige i stället antar en ny översiktsplan inom den tid som anges där.

PBL 3 Kap 25 §

En översiktsplan är aktuell från det att planen har fått laga kraft eller kommunfullmäktige har antagit en planeringsstrategi enligt 23 § och fram till 24 månader efter nästa ordinarie val, om inte fullmäktige i en sådan strategi har bedömt att planen helt eller delvis inte är aktuell.

En översiktsplan upphör att vara aktuell när den tid som anges i första stycket har löpt ut, om inte fullmäktige innan dess antar en planeringsstrategi.

PBL 3 Kap 26 §

Länsstyrelsen ska i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Redovisningen ska göras under den andra halvan av tiden mellan två ordinarie val till kommunfullmäktige.

I underlaget ska länsstyrelsen ange

1. hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen, och

2. om länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller.

Länsstyrelsen ska även lämna ett sådant underlag till kommunen när kommunen begär det.

samhälle var att ge en överblick över de närmaste årens expansion. Planen ska uppmuntra till en förtätning av byn och verka för ett bättre markutnyttjande.

TÖP vindkraft

2023 antog Åre kommun ett tematiskt tillägg för vindkraft. Syftet med planen är att tydliggöra kommunens intentioner gällande utveckling av storskalig vindkraftsproduktion och avvägningen mellan det allmänna intresset energiproduktion och övriga allmänna intressen vars markanspråk kan komma att vara oförenliga. Åre kommun har valt att inte peka ut några områden inom kommunen för storskalig vindkraftsproduktion.

Tidsram

Denna planeringsstrategi sträcker sig från 2024 till och med 2027. Ambitionen är att nästkommande planeringsstrategi ska antas ett år från kommande ordinarie val.

Lagstiftning

I kapitlet presenteras vilka förändringar av lagstiftningar som skett som berör översiktlig planering och hur kommunen planerar att hantera dessa förändringar.

Plan- och bygglagen

Den 1 augusti 2018 ändrades plan- och bygglagen. Ändringen innebär att kommunerna i översiktsplanen ska ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Efter lagändringen har det blivit tydligare att kommunen ska bedöma och värdera risken för skador på den bebyggda miljön på grund av klimatförändringar. Kommunerna blir också skyldiga att arbeta strategiskt med hur riskerna kan minska eller upphöra.

Avsikten med riskbedömningen är inte att bedöma markförhållandena för enskilda tomter eller på detaljnivå. Den behöver på en övergripande nivå identifiera områden där det finns risk för försämrad säkerhet, och där det därmed kan krävas mer detaljerade utredningar. Riskbedömningarna bör i huvudsak kunna genomföras med hjälp av existerande geologiska, geotekniska och topografiska underlag som havsnivåhöjnings-, översvämnings-, ras- och skredkarteringar som nationella myndigheter och länsstyrelser tillhandahåller.

Bedömning

Den kommuntäckande översiktsplanen bör uppdateras med kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Miljöbalken

Den 1 januari 2018 började ett nytt sjätte kapitel i miljöbalken gälla. Det innebär en del förändringar för miljöbedömningar av planer som upprättas enligt plan- och bygglagen. Syftet med ändringen var att skapa ett tydligare och mer ändamålsenligt regelverk.

Förändringarna genom införandet av det nya sjätte kapitlet i miljöbalken ska inte innebära några större förändringar i sak när det gäller miljöbedömningar för planer och program. Avsikten har främst varit att förtydliga lagstiftningen och ge den en mer lättillgänglig struktur som följer stegen i miljöbedömningsprocessen. (jfr prop. 2016/17:200 sid. 169-170)

Bedömning

Kommunen behöver förhålla sig till lagförändringen i och med framtagande av Strategisk miljöbedömning för den kommuntäckande översiktsplanen samt övriga planer och program.

Bostadsförsörjnings- ansvar

Bostadsförsörjningslagen ändrades den 1 oktober 2022. Lagändringen innebär bland annat att kommunen ska analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Fortsatt gäller att varje kommun med riktlinjer ska planera för bostadsförsörjningen och att riktlinjer för bostadsförsörjningen ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod. Riktlinjerna ska enligt PBL vara vägledande för översiktsplanarbetet och beskriva kommunens planering för utveckling av sitt bostadsbestånd och hur bostadsplaneringen ser ut.

Bedömning

Kommunens gällande bostadsförsörjningsprogram gäller för åren 2021-2023. Riktlinjerna behöver därför uppdateras i enlighet med ny lagstiftning.

Dricksvattendirektivet

Ett nytt dricksvattendirektiv började att gälla i hela Europa från 1 januari 2023 och har förts in i svensk lagstiftning. Kommunen bör se över att mark och vatten planeras i enlighet med minimikraven för dricksvattenkvalitet.

Bedömning

Vid uppdatering av den kommuntäckande översiktsplanen behöver kommunen se över att mark och vatten planeras i enlighet med minimikraven för dricksvattenkvalitet.

Lagen om allmänna vattentjänster

Den 1 januari 2023 trädde ändring i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster i kraft som började tillämpas 31 december 2023. Lagändringen innebär att det i varje kommun ska finnas en aktuell vattentjänstplan.

Länsstyrelsen arbetar för närvarande med att uppdatera den regionala vattenförsörjningsplanen, där bland annat information kring prioriterade dricksvattentäkter och klimatanpassning av dricksvatten är fokusområden. Jämtlands läns regionala vattenförsörjningsplan planeras vara klar till våren 2023.

Bedömning

Kommunen har påbörjat arbetet med att ta fram en Vattentjänstplan.

Åre kommun ser att inom ramen för arbetet med att ta fram vattentjänstplanen behöver alla delar som inkluderas i Havs- och vattenmyndighetens Vägledning för kommunal VA-planering inarbetas, samt de tillkomna lagkraven om skyfallsplanering.

Artskyddsförordningen

Sedan 2018 har artskyddsförordningen ändrats genom fem olika förordningar (2019-2022). Den senaste ändringen som trädde i kraft den 1 oktober 2022 berör fridlysning av fåglar 4 § och fridlysning av andra djur än fåglar 4a § och 14 §.

Bedömning

Kommunen bör se över om ändringar i artskyddsförordningen innebär att någon förändring behöver göras av den kommuntäckande översiktsplanen.

Brottsförebyggande arbete

En ny lag trädde i kraft 1 juli 2023. Enligt den nya lagen ska kommunerna bland annat ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan.

Bedömning

Åre kommun har tagit fram en nulägesbild, en samverkansöverenskommelse och medborgarlöften med en åtgärdsplan kopplad till dessa. Uppdateringar och revideringar av detta arbete kommer fortlöpa under 2024.

Mål och strategier

I kapitlet beskrivs vilka nationella och regionala mål och strategier som har tagits fram och uppdaterats sedan 2017. Samt hur Åre kommun ser på huruvida dessa frågor behöver hanteras i den kommuntäckande översiktsplanen.

Regionala utvecklingsstrategin

Region Jämtland Härjedalen antog i februari 2021 den regionala utvecklingsstrategin Jämtland 2050. Den regionala utvecklingsplanen utgör ett underlag till den kommunala översiktsplaneringen.

Bedömning

Kommunen bör se över om det nya regionala utvecklingsstrategin innebär att någon förändring behöver göras av den kommuntäckande översiktsplanen.

Vattenplan för Storsjön

Den befintliga Vattenplanen för Storsjön från 2016 är under revidering och förväntas vara klar under 2024.

Bedömning

Kommunen bör se över om det nya Vattenplanen för Storsjön innebär att någon förändring behöver göras av den kommuntäckande översiktsplanen.

Transportinfrastruktur

Under 2022 har den nationella och den regionala planen för transportinfrastruktur 2022-2033 fastställts. Planerna fördelar medel till statliga och regionala infrastrukturprojekt i Jämtlands län och omfattar bland annat åtgärder för Mittbanan, E45 och E14 som kan komma att påverka förutsättningarna för översiktsplaneringen.

Bedömning

Kommunen behöver se över ifall de nya nationella och regionala planerna för transportinfrastruktur 2022-2033 påverkar förutsättningarna för den kommuntäckande översiktsplanen.

Elförsörjning

I och med en förändring i ellagens nomenklatur benämns stamnätet för el numera för transmissionsnätet för el. Transmissionsnätet är en samhällsviktig infrastruktur, varför det är viktigt att ta hänsyn till nätet i översiktsplaneringen. Av Svenska Kraftnäts Systemutvecklingsplan 2022-2031 framgår de övergripande planer som finns för transmissionsnätet under kommande år.

Bedömning

Kommunen bör se över hur frågan om elförsörjning ska arbetas in i uppdateringen av den kommuntäckande översiktsplanen.

Berg-, grus- och torvtäkter

Det har genomförts en nationell kvalitetssäkring av den information som finns hos Lantmäteriet för skikten för täktillstånd och bearbetningskoncession enligt lagen om vissa torvfyndigheter. Därav kan vissa områden tagits bort för kommunen, vilket kan vara relevant att se över i sitt översiktsplanearbete.

Bedömning

Kommunen bör se över om den nya informationen innebär att någon förändring behöver göras av den kommuntäckande översiktsplanen.

Avfall

Sedan 1 januari 2023 finns nya regler i Avfallsförordningen (2020:614). Naturvårdsverket har tagit fram nya föreskrifter om kommunala avfallsplaner (NFS 20:6) som började att gälla från den 1 augusti 2020.

Bedömning

Kommunens befintliga Renhållningsordning uppdaterades senast 2010. Kommunen arbetar med att uppdatera de lokala föreskrifterna utifrån nya lagkrav.

Kommunen ser även ett behov av att uppdatera den kommunala avfallsplanen.

Klimat

Sedan 2019 finns en ny regional Energi- och klimatstrategi 2020–2030 som regionaliserat de nationella ambitionerna i fråga om förändrat klimat och är framtagen bland annat för att vara vägledande för kommunala översiktsplaner. De regionala målen innefattar bland annat att Jämtlands län är en fossilbränslefri region år 2030 och att utsläppen i länet behöver minska utsläppen med 10% per år under kommande år för att klara vår koldioxidbudget och Sveriges del av Parisavtalet.

Bedömning

Kommunen bör se över om den nya regionala Energi- och klimatstrategi 2020–2030 innebär att någon förändring behöver göras av den kommuntäckande översiktsplanen.

Miljömål

Länsstyrelsen gör en årlig uppföljning av de nationella miljökvalitetsmålen, där utmaningar presenteras för respektive mål. Utöver uppföljningen finns även Miljömålsprogrammet för 2017-2020 – *Så når vi miljömålen i Jämtlands län*, vilken kommer att revideras under 2023.

Bedömning

Kommunen bör se över om revideringar av *Så når vi miljömålen i Jämtlands län* innebär att någon förändring behöver göras av den kommuntäckande översiktsplanen.

Dagvatten

Naturvårdsverket har tagit fram en ny vägledning om hållbar dagvattenhantering. Vägledningens syfte är att stötta kommunerna i arbetet med att nå följande två etappmål om dagvatten och en hållbar dagvattenhantering:

- › Alla kommuner har senast 2023 integrerat en hållbar dagvattenhantering i planläggning av ny bebyggelse eller vid påtagliga ändringar av befintlig bebyggelse.
- › De kommuner där det finns risk för betydande påverkan av dagvatten på mark, vatten och den fysiska miljön i befintlig bebyggelse, har senast 2025 genomfört en kartläggning och tagit fram handlingsplaner för en hållbar dagvattenhantering samt påbörjat genomförandet av planerna.

Bedömning

Åre kommun har behov av att ta fram en Dagvattenstrategi. Frågan behöver ses över i och med framtagandet av Vattentjänstplanen.

Naturvärden

Det har tillkommit nya naturreservat och nationella mål för friluftsliv som kommunen behöver förhålla sig till i sitt översiktsplanearbete.

Länsstyrelsen arbetar med att ta fram en regional handlingsplan för grön infrastruktur. En del i det arbetet är att arbeta med framtagande av planeringsunderlag i form av värdetrakter som kan beaktas i kommunala översiktsplaner.

Bedömning

Kommunen behöver uppdatera den kommuntäckande översiktsplanen med nyttillkomna naturreservat.

Kommunen behöver se över om nyttillkomna nationella mål för friluftsliv och Länsstyrelsens regionala handlingsplan för grön infrastruktur innebär att den kommuntäckande översiktsplanen behöver uppdateras.

Kris och beredskap

Det finns en ny vägledning gällande totalförsvar och samhällsplanering som tagits fram av MSB januari 2021. MSB har uppdaterat definitionen av samhällsviktig verksamhet. Fler dokument och vägledningar finns i Planeringskatalogen. Länsstyrelsen uppmanar kommunen att även ta del av Länsstyrelsens KARSA.

Bedömning

Kommunen behöver se över om MSBs uppdateringar samt Länsstyrelsens KARSA innebär att den kommuntäckande översiktsplanen behöver uppdateras.

Jordbruksmark

Jordbruksverket slutredovisade i slutet av oktober 2021 ett miljömålsrådsprojekt som syftade till att ta fram en ny modell för värdering av jordbruksmark som stöd för kommunernas planprocesser.

Revidering av den regionala skriften Jordbruksmarken – en resurs att förvalta, som beskriver jordbruket i Jämtlands län och Länsstyrelsens gemensamma grundsyn på jordbruksmark, har initierats.

Bedömning

Kommunen behöver se över om skriften Jordbruksmarken – en resurs att förvalta innebär att den kommuntäckande översiktsplanen behöver uppdateras.

Brottsförebyggande och trygghet

Boverket har tagit fram en vägledning som ger en samlad kunskapsbild kring vad som kan göras i utformningen av fysiska miljöer i samhällsbyggnadsprocessens olika skeden.

Bedömning

Kommunen behöver se över om vägledningen innebär att den kommuntäckande översiktsplanen bör uppdateras.

Gestaltad livsmiljö

Politik för gestaltad livsmiljö tar ett helhetsgrepp om arbetet med den gestaltade livsmiljön och utgör en samlad nationell arkitekturpolicy. Det politiska målet slår fast att arkitektur, form, design, konst och kulturarv har avgörande betydelse i samhällsbygget eftersom den gestaltade livsmiljön påverkar alla människor i deras vardag utifrån bland annat hälsa och välbefinnande.

Bedömning

Kommunen ser behov av att ta fram en Arkitektur- och gestaltningspolicy för hållbart byggande.

Planers aktualitet

I kapitlet redovisas Länsstyrelsens bedömning av gällande planers aktualitet.

Planers aktualitet

Länsstyrelsens bedömning av planers aktualitet

Länsstyrelsen har i enlighet med lagkravet lämnat ett underlag där de redovisat statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet samt huruvida granskningsyttrandet över översiktsplanen fortfarande är gällande eller ej.

Länsstyrelsens underlag presenteras förkortat nedan, samt kommunens ställningstagande utifrån länsstyrelsens information och synpunkter. Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att se över behovet av fördjupningar inom aktuella områden i kommande planeringstrategi.

Kommuntäckande översiktsplan

Riksintressen

Kommunikationer

Trafikverket har den 26 september 2022 beslutat om riksintresseanspråk som ersätter Trafikverkets tidigare beslut om riksintressen. Beslutet omfattar en fullständig översyn av riksintresseanspråk inom samtliga fyra trafikslag.

För Åre kommun innebär detta att väg 321 Svenstavik-Mattmar inte längre bedöms vara av riksintresse.

Bedömning

Kommunen bedömer att den kommuntäckande översiktsplanen behöver uppdateras med att väg 321 Svenstavik-Mattmar inte längre bedöms vara av riksintresse.

Kulturmiljövård

Riksantikvarieämbetet beslutade den 15 juni 2022 om revidering av riksintresseområde för Åre [Z32]. Beslutet innebär en revidering av riksintressets beskrivning och avgränsning.

Riksantikvarieämbetet beslutade den 9 februari 2024 om avstående av riksintresse för kulturmiljövårderna för Forsa-Duved [Z33].

Riksantikvarieämbetet arbetar även för närvarande med en revidering av riksintresset för Undersåker [Z31].

Bedömning

Åre kommun bedömer att den kommuntäckande översiktsplanen behöver uppdateras med de reviderade riksintressena för kulturmiljövård.

Friluftsliv

Naturvårdsverket beslutade den 5 september 2023 om aktualisering av riksintresseområde för Åreskutan [FZ 06]. Beslutet innebär en förändrad avgränsning och värdebeskrivning.

Aktualiseringen innebär även en följdändring i den geografiska utbredningen av riksintresseområdet Sylarna-Helags-Vålådalen område [FZ 07]. Detta område avses ses över i sin helhet i ett kommande projekt och därför revideras inte värdebeskrivningen i detta beslut.

Bedömning

Kommunen bedömer att den kommuntäckande översiktsplanen behöver uppdateras med de reviderade riksintressena för friluftsliv.

Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen uppmanar kommunen att i kommande planeringsstrategi se över behovet av att hantera geotekniska säkerhetsfrågor på en övergripande nivå. Detta med anledning av nya lagkrav 2018 på översiktsplanens innehåll vad gäller kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av klimatrelaterade risker samt SGIs nya vägledning för hantering av geotekniska säkerhetsfrågor i översiktsplaneringen. Vidare vill länsstyrelsen hänvisa till tidigare lämnat yttrande från SGI över översiktsplanen.

Vidare anser Länsstyrelsen att kommunen i kommande planeringsstrategi behöver se över behovet av att hantera föroreningsfrågor på en övergripande nivå. I nuvarande områdesvisa riktlinjer för planering och byggande tas ingen hänsyn till kända förorenade områden.

Bedömning

Kommunen ska inom ÖP-arbetet se över behovet av att hantera geotekniska säkerhetsfrågor och föroreningsfrågor på en övergripande nivå.

FÖP Åre samhälle

Det granskningsyttrande som Länsstyrelsen lämnade 2005 för FÖP Åre samhälle bedöms i huvudsak vara inaktuellt. Bland annat med hänsyn till att det är oklart i vilken utsträckning FÖPen gäller, att det tillkommit ny lagstiftning, att exploatering har skett samt att det finns ökade kunskaper om geotekniska säkerhetsrisker och om exploaterings påverkan på Åreälvens bevarandevärden.

Kommunen rekommenderas att tydligare ta ställning till FÖP Åre samhälles aktualitet i kommande planeringsstrategi än vad kommunen gör i FÖP Åredalen. Mot bakgrund av att kommunen beslutat om att ta fram en ny fördjupade översiktsplan som omfattar området för FÖP Åre samhälle är det oklart i vilket utsträckning FÖPen gäller eller vilken funktion den fyller. En situation där översiktsplan och flera fördjupade översiktsplaner överlappar varandra blir otydlig och svår att tillämpa i praktiken.

Bedömning

Kommunen ser i likhet med länsstyrelsen behov av att uppdatera FÖP Åre samhälle. Dock så bedöms det inte finnas resurser till en uppdatering inom denna planperiod då kommunen redan bedriver flera fördjupade översiktsplaner samt ser att den kommunövergripande översiktsplanen behöver uppdateras.

Kommunala behov

Kapitlet redovisar vilka övriga strategiska frågor kommunen ser behov av att uppdatera.

Riksintresse rennäring och samebyar

Riksintresset för rennäring är oförändrat men i flera planarbeten, bland annat fördjupad översiktsplan för Åredalen och planprogram för Rödkullen, har under de senaste åren frågan om påverkan på rennäringen och riksintresset för rennäring aktualiserats.

Bedömning

Då samebyarna och riksintressena sträcker sig över stora arealer inom kommunens gränser bedömer kommunen att frågan behöver hanteras inom kommande revidering av den kommuntäckande översiktsplanen. Detta för att kunna bedöma den samlade påverkan som utveckling inom kommunen kan innebära på den övergripande geografiska nivå som rennäringen rör sig över.

Utifrån måltal om befolkningsutveckling, samt utveckling av turistiskt boende inom kommunen bör en analys av eventuell påverkan på rennäringen tas fram, samt eventuella åtgärder för att inte påtagligt skada riksintresset.

Natura2000

Stora delar av vattenförekomsterna i den västra delen av kommunen samt Dammån i öster är skyddade som Natura2000-områden 7 Kap 27 § MB. Frågan om risken för oacceptabel påverkan på Natura 2000-områden har aktualiserats i flera planarbeten. Både i fördjupade översiktsplaner och detaljplaner.

Bedömning

Åre kommun ser att frågan om påverkan på vattenområden som skyddas av Natura2000 behöver utredas på kommunövergripande nivå inom den kommuntäckande översiktsplanen.

Skol- och föreskoleutvecklingsplan

Kommunen utreder i dagsläget befintliga och beslutade skolors lokalkapacitet och nyttjandegrad. Det finns även ett uppdrag att upprätta en lokalbehovsplan och en skriftlig rutin för återkommande redovisning av framtida behov av elev- och förskoleplatser, lokalkapacitet samt eventuella lösningar för att möta nya behov.

Bedömning

Åre kommun ser att utifrån uppdraget om att ta fram ett långsiktigt befolkningsmål samt behovet av att uppdatera den kommuntäckande översiktsplanen behöver kommunen även se över hur en långsiktig utveckling av skol- och förskolelokaler ska se ut. Planen bör ha samma målår som kommande kommuntäckande översiktsplan.

Gång- och cykelstrategi

Åre kommun ser ett behov av att ta fram en gång- och cykelstrategi. En övergripande gång - och cykelstrategi bedöms värdefull för att strategiskt utveckla kommunens intentioner att satsa på mer hållbara transportmedel och öka tillgängligheten mellan kommunens orter. Strategin skulle bidra till att det finns styrdokument att luta sig emot i detaljplaneprocessen och vara en tyngd i förhandlingar kring planering och genomförande av gång - och cykelvägar.

Bedömning

Det är osäkert om det kommer finnas resurser att påbörja detta arbete inom denna planperiod. Om så inte har skett kommer frågan lyftas på nytt till nästkommande planeringsstrategi. Det är dock osäkert om det kommer finnas resurser att påbörja detta arbete inom denna planperiod. Om så inte har skett kommer frågan lyftas på nytt till nästkommande planeringsstrategi.

Kommunala strategier och planer

Kapitlet beskriver kommunala strategier, planer och riktlinjer som tagits fram efter den kommuntäckande översiktsplanen vunnit laga kraft.

Kommunala strategier och planer

Sedan översiktsplanen antogs 2017 har ett antal kommunala dokument som rör samhällsplanering tagits fram. Dessa dokument behöver gås igenom för att säkerställa om och hur de behöver inarbetas i översiktsplanen.

Vision 2050

Åre kommuns vision för 2050 är: Tillsammans skapar vi en hållbar framtid för alla i storslagen fjällmiljö.

Syftet med visionsberättelsen är att

- › skapa ett tydligt underlag för styrning och ledning av Åre kommun. Visionsberättelsen ska peka ut riktningen för kommunens långsiktiga arbete och synas i beslut som kommunen fattar.
- › redovisa medborgarnas tankar, drömmar och åsikter om Åre kommun om trettio år och vad visionen betyder för dem.

Målet med visionsberättelsen är att ge Åre kommuns medborgare ökat inflytande i den långsiktiga riktningen för hur Åre kommun ska utvecklas.

Hållbarhetsstrategi

Hållbarhetsfrågorna har sin utgångspunkt i kommunens vision och strävar efter att skapa en god livsmiljö för samtliga invånare i Åre kommun. Hållbarhetsstrategin beskriver hur Åre kommun ska arbeta internt med hållbar utveckling för att nå målen i Agenda 2030. Den ska tydliggöra, synliggöra och hålla ihop kommunens verksamhet gällande hållbarhetsarbetet. Strategin ska definiera vad hållbar utveckling betyder samt att den pekar ut riktningen för hur Åre kommun arbetar med hållbar utveckling.

Strategi för vård och omsorg 65+

Under 2022 antogs Strategi för vård och omsorg 65+. Strategin redovisar en framtidsbild för äldreomsorgen som skall utgöra målbilden för hur Åre kommun ska arbeta med framtidens äldreomsorg. Utredningen innehåller bland annat nulägesbild, framtida behov, hälsofrämjande och förebyggande arbetssätt samt välfärdsteknik.

Folkhälsostrategi

Syftet med folkhälsostrategin är att ha en aktuell och tillförlitlig bild av nuläget då det gäller hälsa i befolkningen i Åre kommun utifrån forskning, statistik,

samtal. Öka kunskap och medvetenhet om folkhälsans betydelse för hållbar utveckling i Åre kommun både bland beslutsfattare och i kommunens verksamheter. Samt fördjupa och tydliggöra social hållbarhet i hållbarhetsstrategin.

Riktlinjer för förvärv, innehav och försäljning av kommunal mark

Under 2018 antogs riktlinjer för kommunal mark. Riktlinjerna finns till för att långsiktigt säkerställa erforderlig mark för samhällsutbyggnad i vid mening och att skapa en tydlighet i förvaltningen av kommunens mark. Riktlinjerna innehåller även målsättningar för innehav av tomter till försäljning för bostads- eller näringsändamål.

Kultur och fritidsplan

Syftet med kultur-och fritidsplanen är att skapa en stabil plattform att bygga och utveckla dessa verksamheter från samt att ge möjlighet att lyfta fram de särdrag som är unika för kommunen. Den ska även tydliggöra kultur-och fritidslivets roll i samhällsutvecklingen. Kultur-och fritidsplanen anger kommunens målsättningar med de medel som avsätts för kultur-och fritidsområdet och fungerar på så vis som planeringsunderlag för politiker och tjänstemän. Planen redovisar de områden som anses särskilt viktiga att vidareutveckla inom kommunens framtida kultur-och fritidssatsningar.

Tillväxtstrategi

Under 2021 antogs Åre kommuns tillväxtstrategi. Strategin syftar till att peka ut utvecklingsområden och åtgärder som krävs för att gemensamt och långsiktigt arbeta i riktning mot visionen och visionsberättelsen. Den ska också förtydliga prioriteringar för Åre kommun och tydliggöra styrke- och utvecklingsområden för fortsatt arbete mot en hållbar framtid för alla i storslagen fjällmiljö. Det övergripande effektmålet med strategin är att förbättra möjligheterna för människor att bo, leva, verka i och besöka Åre kommun.

Parkeringsstrategi

En parkeringsstrategi har tagits fram med syfte att vägleda kommunens arbete med att minska klimatskadliga utsläpp. Parkeringsstrategin bidrar till att nå de miljömål som Åre kommun satt upp genom antagande av hållbarhetsstrategin. Detta gör vi genom att i strategin skapa möjligheter för en flexibel parkeringsnorm och mer hållbara mobilitetslösningar som i sin tur kan bidra till ett effektivare markutnyttjande.

Under framtagande

Kapitlet pågående arbeten som är av relevans för kommunens strategiska planering.

Befolkningsmål

Kommunen ser behov av att ta fram ett gemensamt långsiktigt befolkningsmål för att kunna arbeta effektivt med strategisk planering av kommunala åtaganden samt samhällsplanering i stort. Arbetet förväntas slutföras under 2024.

FÖP Åredalen

Åredalen har under en längre tid haft en kraftig befolkningsökning och en ännu större tillväxt vad gäller turistisk utveckling. Områdets starka utveckling ställer höga krav på bostadsförsörjning, kommersiell och offentlig service, kommunikationer och infrastruktur. Samtidigt måste planeringen säkerställa att utvecklingen sker på ett långsiktigt hållbart sätt. Den fördjupade översiktsplanen beskriver hur mark, vatten och byggd miljö i Åredalen bör användas och utvecklas fram till år 2035. Planen har varit ute på granskning och revideringar pågått inför ett antagande.

FÖP Undersåker och Brattland

Intresset för utveckling och byggnation i Undersåker och Brattland har ökat markant under de senaste åren. Detta speglas både i ansökningar om förhandsbesked och bygglov och i antalet ansökningar om planbesked i området. Åre kommun har därav sett ett behov av att formulera övergripande ställningstaganden för att säkerställa långsiktigt hållbara samhällsstrukturer. Att få en övergripande bild av områdets utveckling är en förutsättning för planering av teknisk infrastruktur som till exempel vägar, vatten och avlopp. Kommunen har under 2022 startat upp ett arbete med en fördjupad översiktsplan för Undersåker och Brattland. Planen kommer skickas ut på samråd under 2024.

Handelsutredning

Åre kommun har under en längre tid varit i en expansiv fas i utvecklandet av bostäder, både för permanent boende och turistiskt boende och ser nu ett ökat intresse av att etablera och/eller utöka handel i delar av kommunen. Kommunen arbetar därför med att ta fram en handelsutredning som stöd i arbetet med samhällsplanering, översiktsplanering, detaljplanering och verksamhetsetableringar. Utredningen ska godkännas under 2024.

Strategisk lokalförsörjning

Kommunen arbetar med att ta fram riktlinjer för strategisk lokalförsörjning. Riktlinjerna ska innehålla en processbeskrivning för att inventera och bedöma behov som ska kopplas ihop med kommunens budgetprocess för att säkerställa kommunens lokalbehov på cirka 5 års sikt.

Sammanfattning

Kapitlet redovisar kommunens prioriterade arbeten inom kommande planeringsperiod.

Sammanfattning

Åre kommun ser att det inom kommande planperiod finns behov av att genomföra en rad olika planer, strategier och strategiska dokument.

Högst prioriterade är de arbeten som behöver genomföras utifrån nya lagkrav:

- › Bostadsförsörjningsprogram
- › Åtgärdsplan för brottslighet
- › Renhållningsordningen
- › Avfallsplan
- › Vattentjänstplan

Därefter följer pågående FÖP-arbeten och strategiskt avgörande dokument:

- › Fördjupad översiktsplan för Åredalen
- › Fördjupad översiktsplan för Undersåker och Brattland
- › Kommuntäckande översiktsplan
- › Befolkningsmål

Näst därefter kommer andra pågående arbeten:

- › Handelsutredning

Arbeten som är prioriterade att påbörjas under planeringsperioden är:

- › Arkitektur- och gestaltningspolicy för hållbart byggande
- › Skol- och förskoleutvecklingsplan

Arbete som föreslås att påbörjas inom planeringsperioden ifall tillgängliga resurser finns:

- › Gång- och cykelstrategi

Arbete som föreslås att påbörjas inom kommande planeringsperiod:

- › Fördjupad översiktsplan för Åre samhälle

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bostadsförsörjningsprogram						
Åtgärdsplan brottslighet						
Renhållningsordningen						
Avfallsplan						
Befolkningsmål						
FÖP Åredalen						
Planeringsstrategi						
FÖP Undersåker Brattland						
Kommuntäckande översiktsplan						
Vattentjänstplan						
Handelsutredning						
Skol- och förskoleutvecklingsplan						
Parkeringsstrategi						
Arkitektur- och gestaltningspolicy						
FÖP Åre samhälle						
Gång- och cykelstrategi						

Förslag på genomförande:

